

Online-bijeenkomst De Waard en Waardeiland 18 december

Stichting Energietransitie De Waard en Waardeiland (SEDWW) heeft Syntraal gevraagd om te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om de overstap te maken naar schonere energie op Waardeiland en De Waard. Syntraal heeft een conceptrapport gemaakt en dat is gedeeld met alle bewoners en ondernemers. Op 18 december was er een onlinebijeenkomst, waarin bewoners vragen konden stellen over het rapport.

De Stichting, Simon Bos van Syntraal en Bart van de Velde, adviseur van de Gemeente Leiden waren aanwezig om vragen te beantwoorden. Yuri Haasbroek, procesregisseur energietransitie van de Gemeente Leiden en subsidieverstrekker aan de Stichting kon helaas niet aanwezig zijn. Joey ten Cate, het centrale aanspreekpunt voor en subsidieverstrekker van PZH aan de Stichting heeft jammer genoeg af moeten zeggen.

Eileen Focke-Bakker van SEDWW opent de avond:

Syntraal heeft het onderzoek afgerond. Het rapport wordt definitief gemaakt en deze definitieve versie wordt aan iedereen verstuurd. Deze sessie is bedoeld om in te gaan op verdere vragen die er nog leven t.a.v. het rapport. Op basis van de vier verschillende transitie mogelijkheden (zie de transitieopties) wil de stichting graag een peiling doen onder bewoners en ondernemers om een volgende stap in het traject te zetten. Vervolgens wordt het Syntraal rapport en de Peiling (na afstemming met de bewoners en ondernemers) in een face-to-face bijeenkomst met bewoners en ondernemers aangeboden aan de gemeente.

De hoofddoelen van deze bijeenkomst zijn:

- Het stellen van vragen door de bewoners en ondernemers naar aanleiding van de rapportage van Syntraal,
- Het geven van antwoorden door Syntraal, gemeente en SEDWW,
- Het schetsen van de voortgang van het WET project.

Presentatie van Bart van de Velde, projectleider Gemeente Leiden

De gemeente gaat graag aan de slag met een aanbod voor het Waardeiland (en wellicht ook bedrijventerrein De Waard) als blijkt dat een collectieve oplossing interessant is en als bewoners/ondernemers dat ook willen. Daarom wachten we op de uitkomsten van de bewonerspeiling die SEDWW gaat uitvoeren. Eventuele collectieve oplossing leggen we vast in een plan (Wijkuitvoeringsplan). Voordeel hiervan is dat de verplichting om over te gaan op de hybride warmtepomp vervalt, en dat er wellicht een interessante mogelijkheid ontstaat om collectief van het aardgas af te stappen. Deze mogelijkheid is niet uiteraard verplicht. Niet meedoen zou echter kunnen

betekenen dat je voor een bepaalde datum (zie de nog aan te nemen Warmtewet) een andere oplossing voor je eigen woning moet hebben gerealiseerd.

Na twee vragenrondes en een korte pauze werd de bijeenkomst afgesloten door Eileen met een vooruitblik:

- Verwerking van de vragen en terugkoppeling aan vragenstellers; december 2023/ januari 2024,
- Definitief rapport rondzenden; januari 2024,
- Peiling onder bewoners en ondernemers over hun energietransitie keuzes; januari/februari 2024,
- Concept rapportage van de peiling naar bewoners en ondernemers; februari/maart 2024,
- Definitieve rapportages van Syntraal en Peiling naar gemeente; maart/april 2024
- Aanbod van gemeente en stakeholders aan bewoners en ondernemers.

Vragen en antwoorden

Hieronder staan alle vragen die zijn gesteld tijdens de avond en tot 20 december online, met de bijbehorende antwoorden.

1. Opmerkingen van Rob Webb:

Rob zou graag extra informatie ontvangen over de vormen voor beheer van een warmtenet, waarover Bart kort iets heeft gezegd.

Bart/Eileen: Deze samenwerkingsvormen komen uit een rapport van Energie Samen. Hier te downloaden: <https://academie.energiesamen.nu/academie/collecties/16/het-warmteschap>

Over de organisatievormen; de nieuwe Warmtewet voorschrijft dat ten minste 50% van het warmtenet in publieke handen moet zijn. Dat biedt ook ruimte om na te denken over nieuwe samenwerkingsvormen, waarin bewoners ook een stem geven. De vier gepresenteerde vormen zijn ter inspiratie, hier hoeft nu nog geen keuze in gemaakt te worden.

Rob: Mensen vinden de initiële investering best hoog, maar er zijn wel middelen om dat te financieren. Denk bijvoorbeeld aan gunstige leningen van het nationaal warmtefonds, aan particulieren en vve's. Zo kun je 27000 euro als particulier lenen en als je in een vve woont, kan je 33000 per appartement lenen. Op warmtefonds.nl is veel meer info te vinden.

Antwoord Simon op vraag van Rob Webb:

Over subsidies en renteloze leningen; de verwachting is dat ze verder gestimuleerd gaan worden. En er zijn ook mogelijkheden bij het afsluiten van een hypotheek.

Eileen: In de rapportage staan de subsidies niet meegerekend?

Simon: De subsidies voor het collectieve deel zijn wel meegenomen. Voor particulieren is dat bewust niet gedaan want particulieren moeten zelf een afweging maken.

2. Vraag van Penny Elzinga:

Er zijn op het moment verschillende technologieën. Maar is dit het juiste moment om te starten of is het beter om te wachten tot er betere opties zijn?

Antwoord van Bart:

Het klopt dat verschillende technologieën nog in ontwikkeling zijn. Er zijn meerdere manieren om ernaar te kijken. Het kan zijn dat er in 2040 betere apparatuur beschikbaar is, en dat er nu ontwikkelingen bezig zijn die we nog niet kennen of die nog in de kinderschoenen staan. Als we als gemeente Leiden op die manier naar alle wijken kijken, hebben we straks wel een probleem. Leiden heeft veel huizen en gebouwen en als we nu niet starten met de overgang naar schone energie, redden we het niet op tijd. Dan wordt het een haastklus.

Ook komt de verplichting op een hybride warmtepomp eraan (die je moet aanschaffen i.p.v. een nieuwe Cv-ketel, vanaf 2026). Als we nu wachten, moet iedereen vanaf 2026 een investering gaan doen in een hybride of elektrische warmtepomp. Dat pleit ervoor om te kijken of er een collectief kan komen waarbij aansluitkosten en maandelijkse kosten ook lager zijn dan bij een hybride warmtepomp. Wachten op betere technologieën wordt in dat geval duurder.

Antwoord van Simon Bos van Bureau Syntraal:

Als je warmte in je woning of warm water wil zijn er 2 opties:

- Door middel van een verbrandingsproces – daar komt CO₂ bij vrij en daar willen we vanaf
- Een andere optie is elektrisch verwarmen en dan kom je al snel uit bij een warmtepomp

Wat betreft de verbetering van technieken/apparaten; er zal een optimalisatie komen, er komen geen totaal andere dingen bij. Zie het zo: Vroeger hadden we een geiser in de keuken, die is doorontwikkeld tot de moderne HR++ketels. Die doorontwikkeling verwachten we ook in de waterstof en warmtepompwereld.

3. Vraag van Frans van Wel:

Hoofdstuk 4.4 conclusies van het rapport van Syntraal, meldt de mogelijkheid voor aan het water gelegen woningen om een eigen warmtewisselaar in het water aan te brengen, die wordt aangesloten op een individuele warmtepomp. Ik tel 59 woningen-niet-appartementen die direct aan Oude- en Nieuwe Rijn liggen, van twee typen (split-levelwoningen en gewone woningen). Ik zou graag een berekening van de kosten van dit alternatief krijgen. Helaas zijn deze woningen in een eerdere fase van dit project niet onderzocht op aansluitingsmogelijkheden/problemen. Deze kosten zijn dus nog onbekend en kunnen bij dit alternatief anders uitpakken.

Antwoord van Simon van Syntraal op vraag van Frans: Dat hebben we niet doorberekend, maar we hebben het wel bewust genoemd omdat er in onze optiek best een aantal woningen zijn die op deze manier warmte zouden kunnen krijgen. Door warmtewisselaars in de kade aan te brengen kan energie worden gewonnen uit het langstromende water en de bodem.

Eileen vult aan: We hebben Syntraal de opdracht gegeven om vier mogelijkheden te onderzoeken. Tot onze grote vreugde zijn er extra mogelijkheden naar boven gekomen. Maar de hele subsidie is opgegaan aan dit rapport. Voor nu is er dus geen geld voor extra doorrekeningen.

<https://www.energienieuws.info/2020/08/energie-winnen-met-warmtewisselaars-in.html>

4. Vraag van Cees van Bladeren:

Dank voor het verhaal van Bart waaruit blijkt dat de gemeente een stevigere rol neemt dan, althans ik, tot nog toe wist. Bart maakte de opmerking dat er een wijkplan gaat komen met inbreng van de bewoners. Wie en hoe wordt er over dat plan beslist? Wie heeft het laatste woord daarover?

Antwoord van Bart: Het wijkuitvoeringsplan wordt deel van de Omgevingswet. Dit betekent dat, nadat het College van B&W goedkeuring heeft gegeven aan het plan, aan de Gemeenteraad wordt gevraagd om het onderdeel te maken van het Omgevingsplan voor het gebied. Als dat is gebeurd, is het Wijkuitvoeringsplan definitief. De Gemeenteraad heeft dus feitelijk het laatste woord. Wij willen echter dat de keuzes die in dat plan komen te staan, samen met bewoners en ondernemers tot stand zijn gekomen. Dat betekent dat veel meer moet gebeuren dan alleen maar de formele inspraakprocedure. Daarom zijn we nu al met u in gesprek in een vroeg stadium. De Gemeenteraad vindt dit ook belangrijk en zal ongetwijfeld bij de vaststelling van het Wijkuitvoeringsplan willen weten in hoeverre bewoners en ondernemers in dit proces zijn meegenomen.

Antwoord van Eileen: Ik weet niet of je ooit bij vorige bijeenkomsten bent geweest maar zoals je wellicht weet is het gehele WET (Water, Energie en Technologie) project gestart vanuit de BEW (de Bewonersvereniging Energietransitie Waardeiland) die onderzocht wilde hebben wat de transitiemogelijkheden waren voor het Waardeiland. Doordat De Waard in vele opzichten complementair en dezelfde visie ten aanzien van de transitie had en reeds een onderzoek daarnaar hadden laten doen voor De Waard is besloten, om verdere subsidieaanvragen een betere kans te geven, een gezamenlijke Stichting op te richten. De rol van de gemeente en de provincie in dit project is er een van subsidieverstrekking geweest voor het onderzoek dat de Stichting bij Syntraal (na 3 offertes) heeft uitgezet. Gedurende het onderzoekstraject hebben we de gemeente verzocht een tweewekelijks overleg te organiseren zodat er afstemming komt. We hebben ook overleg met de Provincie. Er was nog geen sprake van 'wijkuitvoeringsplannen noch van regiovoering'. Een groot deel van het 'wijkuitvoeringsplan zoals nu bestaat' is het WET project. De Stichting rond haar WET project af met de Peiling onder de bewoners en ondernemers en beraadt zich naar aanleiding van de uitkomst op haar toekomstige rol. De gemeente heeft te kennen gegeven de Stichting als stakeholder te willen behouden mede omdat er 'procesbewegingen' ontstaan ten aanzien van de toekomst van het bedrijventerrein De Waard.

5. Vraag van Hans Taal:

Welke activiteiten worden er ondernomen om het draagvlak te vergroten (er zijn nu maar 41 deelnemers)?

Antwoord van Eileen: We hebben gemerkt dat hoe technischer de informatie hoe minder mensen op informatieavonden afkomen. We startten met 110, gingen naar 70 en nu naar 40. We hebben aan de

gemeenteadvies gevraagd, om mee te denken over het vergroten van draagvlak, meer mensen te betrekken.

6. Vraag van Hans:

Bestaan er hoge temperatuur (70C) water/water warmte pompen (voor een bronnet)?

Antwoord Simon: De verwachting is dat er een verbetering van de techniek komt. De huidige generatie kan 55 graden maken maar de nieuwe generatie kunnen al 70 of 80 graden maken. In de wereld van de warmtepomp wordt ingesprongen op de comfortvraag. We willen warm water, dat is 70 graden.

Wat zijn de kosten per woning?

Simon: Investeringskosten en jaarlijkse kosten zijn berekend in het rapport, dat zijn best uitgebreide berekeningen.

Bart: In de bijsluiter van de uitnodigingen staan de oplossingen uit het rapport op een rijtje. Hierbij is uitgegaan van een zogenaamde 'TCO-berekening' (Total Cost of Ownership). Hierin wordt berekend wat, over een periode van 30 jaar, de totale kosten van alle oplossingen zijn. Daaruit blijkt dat op aardgas blijven (zonder extra te isoleren) veruit de duurste optie is. Een bronnet zonder extra te isoleren is de goedkoopste oplossing. Het is wel een schatting.

Eileen: Het is van belang zich hierbij te bedenken dat er verschillende 'comfort niveaus' bestaan. De een heeft het al bij 18 graden Celsius comfortabel, de ander niet. Een bronnet (en ook andere oplossingen) zonder 'extra' isolatie kan het comfort niveau beïnvloeden en men zal dan extra moeten 'stoken'. Lees het rapport van Syntraal.

7. Vraag van Erik:

Om de woningen van Rijn-Staete aan een bronnet aan te sluiten wordt een lokaal MT warmtenet voorgesteld. Wat zijn de globale kosten hiervoor voor de VvE en de woningen?

Antwoord van Simon: Dat hebben we niet doorgerekend vanwege het budget. In Rijnstaete zijn schachten met leidingwerk en die zijn vrij klein maar toch is er ruimte om extra leidingen aan te brengen. De ruimte in appartementen is gering. Idee is om te kijken of het hele appartementencomplex op een bronnet kan. Een collectieve warmtepomp in de kelder zou dan dit bronnet kunnen opwaarderen tot een benodigde temperatuur voor de appartementen. Impact op appartementen afzonderlijk is op die manier kleiner, bijvoorbeeld niet overal een aparte warmtepomp

Wat is de maximale afstand van een huis naar het water voor een individuele water/water pomp?

Antwoord van Simon:

Dat antwoord is lastig, afstand wordt bepaald door de afstand tot de warmtewisselaar. Als water dichtbij is, gleuf door achtertuin met leidingen. Onder verharding door is een heel ander verhaal.

8. Vraag

Hoe verhouden dit soort plannen zich tegen over andere initiatieven in Leiden? Alle bootbezitters worden inmiddels ook al verplicht om elektrisch te gaan varen als ze de binnenstad in willen (besparing: 60 liter diesel per jaar, kosten 20.000 voor een open sloep met nu inboard diesel) Daarmee is voor mij duidelijk dat er geen focus is op de juiste initiatieven. Beseft de gemeente dat middelen schaars zijn en je dus voor de juiste initiatieven moet inzetten?

Antwoord van Bart: We willen mensen niet op kosten jagen. We willen graag kijken of we met iets kunnen komen dat betaalbaarder is dan de variant 'we doen hier helemaal niks'. Als we hier niet werken aan een collectieve warmtevoorziening, dan is de keuze voor iedereen beperkt tot een warmtepomp (eerst hybride en dan elektrisch). Graag zien we dat we meer keuzevrijheid kunnen bieden door collectief te bieden dat betaalbaarder maakt.

9. Vraag

Is al bekend of het Waardeiland aangesloten wordt op een Leids Warmtenet of op WarmteLinQ en zo ja: Weten we per wanneer?

Antwoord van Bart:

We weten dat we het bestaande warmtenet aansluiten op warmteLinQ. Dat komt onder de Rijndijk te liggen, dat is dichtbij waardeiland. Kan waardeiland ook op het warmtenet? We hebben er nog geen keuze in gemaakt, over wanneer. We zien dat warmteLinQ iets minder interessant is dan andere alternatieven maar het is wel een van de mogelijkheden.

10. Vraag van Frans van Wel:

Is het voor het langdurig succes van het project niet noodzakelijk dat het aantal deelnemers niet afneemt? Dan zou er bij verkoop een kettingbeding in de leveringsakte moeten worden opgenomen.

Antwoord van Simon: Voor een warmtenet moet er een investering gedaan worden om leidingen in de grond te krijgen. Dat moet terugverdiend worden. Een warmtenet gaat lang mee. Hoe meer mensen meedoen, hoe beter de rendering van investering. Over de warmtenetten doorrekening: we hebben verschillende percentages doorgerekend. Kettingbeding is lastig. Dat mag wettelijk niet. Uitdaging is om te zorgen dat het warmtenet aantrekkelijk is, mocht dat gekozen worden.

Antwoord van Bart: kettingbeding mag niet. Bewoners hebben de vrijheid om gebruik te maken van een collectieve oplossing of ervan af te stappen.

11. Vraag van Kees:

Er is nog geen aandacht gegeven aan een mogelijke rol van batterijen. Wellicht is dat wenselijk als de saldering van terug levering vervalt?

Antwoord van Simon: Als de saldering vervalt zijn batterijen een interessante optie, maar de techniek staat in de kinderschoenen en het is prijzig. 10 kW is niet zoveel, daar kun je een dag mee overbruggen. De uitdaging van batterijen is dat de opslag lastig is. Je hebt een hele grote accu nodig om voor een langere periode op te kunnen slaan. Ontwikkelingen komen er zeker.

12. Vraag

Individuele W/W oplossing is misschien interessant. Maar, aan de Oude Rijn hangt je apparaat dan aan de oever van de Provincie. Zijn die daarmee akkoord, of zijn er vergunningen nodig?

Antwoord van Simon: Op de Oude Rijn zit een scheepvaart functie, die functie moet blijven. Er komt vast een vergunning periode voor. Ik kan me voorstellen dat er ook een aanvaarvergunning bij moet komen. Het heeft dus allemaal wat voeten in aarde.

13. Vraag van Kees:

Als Rijnstaete een eigen aantrekkelijke oplossing kan vinden, geldt dat dan mogelijk ook voor clusters van woningen die aan het kanaal en de Rijn zijn gelegen?

Antwoord van Simon: Dat is een optie maar die hebben we niet meegenomen.

Antwoord van Eileen: We hebben een aanzet gedaan, maar niet alles kunnen onderzoeken. Dan moeten we terug om te praten over de financiering.

Antwoord van Bart: We willen graag iets collectief organiseren. Het kan ook een lichter model zijn zoals een bronnet. Mensen kunnen zelf kiezen of ze aangesloten willen worden of een eigen oplossing kiezen. Of samen met burens bekijken of er iets gezamenlijk gedaan kan worden.

14: Vraag van Bas:

Als lid van de Stichting; we hebben deze opgericht om te kijken naar collectiviteit in de warmtetransitie van industrieterrein De Waard en Waardeiland. In het rapport wordt daar vrij snel van gezegd dat een collectieve warmteoplossing voor het industrieterrein niet haalbaar is. Dat roept wel vragen op, ook bij andere leden. Waardeiland gebruikt 830000 kuub gas per jaar. Het industrieterrein verbruikt 550000 kuub gas, dat is niet heel veel minder. Kan er niet ook een kort warmtenet over de Waard gelegd worden om ook de Waard te voorzien? Waar ligt de concentratie van warmtevraag op De Waard? De Stichting had ook graag gezien dat deze optie (ook m.b.t. tot groene stroom) meer uitgebreid was onderzocht.

Antwoord van Simon: We moeten openbare gegevens gebruiken (bijv. van netbeheerder op postcode). We kunnen wel een warmtevraag per bedrijf zien. Er zit wel enige bandbreedte in, er zitten kantoren maar ook nijverheid. De warmtevraag per bedrijf is niet zo verschillend. Op Waardeiland heb je wellicht een grotere aansluitbijdrage. Op Waardeiland zijn inkomsten veel lager, dan krijg je de businesscase niet rond. Een gecombineerd warmtenet moet onder het water door en kosten zijn aanzienlijk, maar wordt al wel in de praktijk gebracht. Daken van bedrijfspanden benutten om elektriciteit op te wekken kan wel.

Opmerking van Bas Spruijtenburg; aan de Willem Barentszstraat is hele geconcentreerde warmtevraag.

15 Vraag van Lia:

Ik heb waardering voor de volledigheid van het rapport, maar ik persoonlijk ben geschrokken van de investeringskosten. Er wordt steeds gesproken van een aantrekkelijk aanbod. Hoe verhoudt dat zich tot de opgegeven kosten?

Antwoord van Simon: Het zijn grote investeringen, dat klopt. Aan de andere kant, we hebben het bewust tegenover gaskosten gezet. Op de langere termijn wordt het rendabel. Isolatie kan uitgesmeerd worden over jaren. Dus de aantrekkelijkheid van het aanbod zit in de vergelijking op langere termijn.

Antwoord van Bart: Ik ben ook een beetje geschrokken en het is wel wat conservatief ingeschat. Vanuit de gemeente wordt ook gekeken of er een bijdrage geleverd kan worden. De gemeente kan daar nog niet veel over beloven. Als het aanbod niet goedkoper is dan aardgas, dan gaat niemand het doen natuurlijk.

Opmerking van Rob Webb:

Voor een heleboel woningen zijn al dingen gedaan, nieuwe kozijnen, elektrisch koken etc, isolatie. Die kosten zijn al gemaakt dus dat hoeft niet nog een keer.

16. Vraag van Cees:

Veel partijen stellen individuele vragen. Als het collectief een goed alternatief wil zijn, is de prijs echt cruciaal. Ik vind het interessant wat het voordeel is van collectief t.o.v particulier. Qua prijs. Ik denk dat we die dingen verzonnen moeten hebben voordat de enquête eraan komt. Je zult een collectief stevig prijstechnisch vorm moeten kunnen geven.

Antwoord en opmerking van Eileen: De peiling is een inventarisatie, wat denkt men hiervan, niet een bindend uitspraak. De gemeente moet voor haar aanbod ook met marktpartijen gaan overleggen en dat gaat lang duren en is onzeker gezien het huidige politieke klimaat. Ook de prijzen die hier genoemd worden kunnen behoorlijk stijgen. Het gaat de Stichting erom: Wat vinden mensen van de verschillende oplossingen uit het rapport? Het zal een neutrale vraagstelling zijn. Het is zeker geen besluitvormingsronde, meer het opmaken van de balans en het in kaart brengen van de verschillende meningen.

Kan het aanbod, met een aanname van financiën, worden vertaald naar geschatte jaarkosten per kWh of warmte-eenheid (equivalent van m3 gas nu)?

Antwoord van Simon: we hebben in de TCO aangegeven wat de jaarlijkse kosten per variant zijn maar ook gekapitaliseerd over 30 jaar.

Antwoord van Bart: ja. Als we, als gemeente, een aanbod hebben moeten we ook kunnen laten zien wat je per maand kwijt bent, niet alleen de investeringskosten.

17. Vraag van Frans van Wel

Over de berekeningen: ik vind het onjuist de extra kosten af te wegen tegen een waardevermeerdering van de woning. Die komt pas vrij bij verkoop, op een onbekend moment. Bovendien zal de waarde van woningen - ook met warmtepomp etc. - fluctueren.

Antwoord van Bart: dat is buiten de onderzoeken als zwaarwegend argument gelaten.

18. Vraag

Is er al een datum bekend voor de volgende plenaire bijeenkomst?

Antwoord van Eileen: Eerst gaan we een peiling doen, daarna bieden we die en het rapport aan bij wethouder en gemeenteraad. Daarbij organiseren we een grote nieuwe bijeenkomst.

19. Vraag van Eileen:

En nog een vraag: Als mensen voor een individuele warmtepomp kiezen, je weet hoeveel woningen en je weet wat het maximale en minimale geluid van buitenunits mag zijn. Wat zal geluid voor een impact hebben?

Antwoord van Simon: geluid bij een warmtepomp met buitenunit is 40db op de erfrens. 40 db is het geluid van een normaal gesprek. Als dat overal in de wijk zo is, moet je er wel aan wennen. Hier en daar is het ok, maar als iedereen het heeft, dan hebben we wel een uitdaging met elkaar. Je kunt er ook een kast omheen zetten. Dan is het geluid minder maar de luchtcirculatie neemt af. Dus dan krijg je technische problemen.

<https://www.atagverwarming.nl/installateurs/advies-service/kennisbank/whitepaper-energie-m-warmtepomp-en-geluid>

We hebben ook naar bodemlussen gekeken. Als het hele eiland daarop over gaat is over 15 jaar de bodem bevroren omdat de warmte uit de bodem getrokken is. Iedereen op dezelfde techniek aansluiten wordt ingewikkeld, een mix van 3 individuele technieken kan bijvoorbeeld wel.

20. Vraag

Kan iemand tabel 7.1 uitleggen. De jaarlijkse kosten voor 30 jaar zouden toch gewoon 30x zijn, maar dat lijkt anders?

Antwoord van Simon: 30 keer het jaarbedrag is niet het totaalbedrag, er is een inflatiebedrag over berekend.

21. Vraag van Hein:

De gemeente verwacht het wijkplan in 2025 op te leveren. Ik ga ervan uit dat dit te maken heeft met de warmtewet die in aantocht is. Is het mogelijk om dit proces op gemeenteniveau te versnellen, zodat we met de wijk kunnen doorpakken?

Antwoord van Bart: Het heeft niet met de wet te maken, maar met de startwijken. Als we de verplichting van de hybride warmtepomp voor zijn, geldt het niet. Het proces versnellen zou de gemeente graag willen maar er zijn doorlooptijden bij College en Raad. Het schrijven van het plan is te overzien. Veel tijd zal besteed worden aan 'het gesprek met de buurt'. Dat kunnen en moeten we niet overhaasten. Eind 2024 voor het plan is zeer optimistisch. Versnellen willen we dus graag maar we moeten ook kijken wat een verstandig tempo is voor bewoners en ondernemers.

Antwoord van Eileen:

Per 01-01-2026 gaat de normering voor de warmtepompen in. De overheid prijst via de media de hybride warmtepomp aan. Er zijn echter uitzonderingen. Zie de link hieronder.

<https://open.overheid.nl/documenten/ronl-3985056c34ed9516b790f7da91895e266e37b245/pdf>

Nagekomen vragen/opmerkingen bij info@SEDWW.nl

22. Vraag van Thijs Gerding:

Allereerst heel hartelijk dank voor het prima rapport en de presentatie die jullie hebben gegeven op 18 december. Naar aanleiding hiervan heb ik nog een opmerking en een vraag. Om deze in te leiden, schets ik eerst even mijn woonsituatie. Ons appartement behoort tot de VVE Schaepmanplein / Troelstraplein die bestaat uit 54 appartementen. Ik heb gemerkt dat binnen onze VVE het onderwerp Energietransitie ("los van het gas") op dit moment niet of nauwelijks leeft. Mijn inschatting is dat weinigen jullie rapport gelezen hebben omdat enerzijds de energietransitie nog ver weg is en anderzijds de materie buitengewoon complex is (zeker voor mensen zonder technische achtergrond). Ik denk dat de meeste bewoners de kat uit de boom kijken vanwege een van de volgende redenen:

1. er zijn vrij veel eigenaren die ouder zijn dan 70 jaar en voor hen is de urgentie laag (mentaliteit: het zal mijn tijd wel uitzitten)
2. er zijn vrij veel appartementen verhuurd, waarbij de eigenaar buiten het Waardeiland woont (soms zelfs in het buitenland)
3. een aantal eigenaren heeft recentelijk een nieuwe HR-gasketel gekocht en zij zullen wachten totdat deze ketel het begeeft.

Ik heb begrepen dat de Gemeente van plan is om in 2025 een aanbieding te doen voor een collectieve oplossing (Bronnet met individuele warmtepomp of warmtenet op MT). De transitie naar een dergelijk warmtenet kan pas rendabel plaatsvinden wanneer de verenigingsgraad 70 - 80% zal zijn. Dit is zeer hoog en ik verwacht dan ook dat veel eigenaren binnen onze VVE hier niet aan deel zullen gaan nemen.

Hierbij mijn vragen om het onderwerp Energietransitie binnen onze VVE meer tussen de oren te krijgen:

- kunnen jullie aan de hand van de enquête die begin 2024 wordt uitgezonden de belangstelling binnen onze VVE polsen en kijken of mijn inschatting klopt?

Antwoord Eileen:

We gaan een zo breed en divers mogelijke Peiling uitzetten. We zullen, naast dat we de Peiling online uitzetten, tevens andere middelen inzetten om een zo'n groot mogelijke dekking en response te krijgen. We hebben al meerdere malen eiland- en bedrijventerrein breed geflyerd en persoonlijke gesprekken gevoerd om 'aandacht voor de energietransitie' te vragen. We denken nu meer aan 'focal points' (straat/straten ambassadeurs) die het draagvlak gaan vergroten.

- hoe kan de urgentie/ motivatie binnen mijn VVE toenemen? Ik verwacht dat er weinig eigenaren op een informatieavond in maart 2024 zullen verschijnen.

Antwoord Eileen:

Wellicht kun je beginnen met individuele gesprekken met de VVE bewoners. Of op de VVE bijeenkomsten. De Stichting is te allen tijde bereid om op de VVE bijeenkomsten uitleg te geven.

- is er een mogelijkheid om (veel) later in te stappen in de collectieve oplossing, bv tussen 2030 - 2040? Ik denk dat dan de urgentie veel hoger is, mede omdat er aan aantal nieuwe (jongere) eigenaren zal zijn en ik verwacht dat de eigenaren die nu hun appartement verhuren deze tzt zullen verkopen omdat ze niet de investeringen en rompslomp willen hebben,

Ik ben benieuwd naar jouw (jullie) reactie en heel veel succes met de verdere stappen om dit project tot een succesvol einde te brengen.

Heel erg bedankt voor alle tijd en energie die jullie tot nu toe in dit project hebben gestopt.

Antwoord Eileen:

In principe kan men later aansluiten maar ik denk dat we bij jullie appartementen daar opnieuw naar moeten kijken. Wellicht zijn er nieuwe technieken ontwikkeld en de prijzen/kosten en ook het aanbod liggen dan wellicht wat anders.

23. Opmerking van Reinier Dozy:

Kennen jullie onderstaande site over zonnepanelen en groene daken misschien (al)?

Wel interessant.

Via deze link van de gemeente kan je zien wat de geschiktheid van een bepaald adres/dak is voor zonnepanelen en een groen dak of een combi daarvan:

<https://leiden.zonnekaart.nl/duurzaamheidskaart/Home/Search>

Voor nrs 78 en 84 Aletta Jacobslaan zijn dat bv (de NRS kloppen kennelijk niet altijd met het betreffende dak, maar het gaat natuurlijk om het op de site aangegeven dak):

Nr 78 <https://leiden.zonnekaart.nl/duurzaamheidskaart/Home/Result?b=54610000034103>

Nr 84

<https://leiden.zonnekaart.nl/duurzaamheidskaart/Home/Result?b=54610000034104>